

Skutečně
zdravá škola

JAK ZAČÍT SE ŠKOLNÍ ZAHRADOU

PROČ ZAČÍT SE ŠKOLNÍ ZAHRADOU?

Školní zahrady by měly být nedílnou součástí školních vzdělávacích programů, protože nabízejí mnoho vzdělávacích příležitostí.

Školní zahrady nabízí vhodné venkovní vzdělávací prostředí pro všechny obory a předměty ve vyučování.

Ať máte k dispozici jen květináče s bylinkami, nebo pár záhonků na školní zahradě, nebo dokonce ovocný sad, školní zahrady slouží jako interdisciplinární učebny pro žáky všech věkových kategorií.

ZAČÍNÁME

Na následujících několika stránkách je deset doporučených kroků, jak začít s projektem školní zahrady. Každý krok je příležitostí k učení.

1. SPOLUPRACUJTE PRO ÚSPĚCH ŠKOLNÍ ZAHRADY!

Zapojte do plánovacího procesu pedagogy, vedení školy, personál školní jídelny, žáky, učitele a také rodiče.

Společně vytvořte vizi školní zahrady, včetně toho, jaký prospěch přinese škole, okolí školy a žákům; jak může být zahrada začleněna do stávajících vzdělávacích činností; akční plán; seznam podporovatelů a závazků.

2. URČETE SI CÍLE

Jako skupina zvažte tyto otázky:

- a. Jakému účelu bude zahrada sloužit (vzdělávání, pěstování)?
- b. Jak bude zahrada integrována do výuky?
- c. Jak se žáci zapojí do tvorby zahrady?
- d. Kdo bude plánovat a udržovat zahradu?
- e. Co se stane se zahradou o prázdninách?
- f. Bude zahrada nějak tematicky zaměřená?

3. NÁVRH ŠKOLNÍ ZAHRADY

Je to skvělý způsob, jak zapojit žáky.

Vezměte v úvahu: velikost pozemku, stávající vybavení, půdu, sluneční svit, vodní zdroje, bezpečnost a výběr rostlin.

Otestujte půdu na přítomnost kontaminantů nebo jiných škodlivých látek.

Požádejte o pomoc místního farmáře, zahradníka nebo jiného odborníka.

Mějte velké sny, ale myslete realisticky.

Vyberte správce zahrady / koordinátora - tato osoba bude rozvoj zahrady udržovat v pohybu.

3. NÁVRH ŠKOLNÍ ZAHRADY

4. ZAJISTĚTE FINANCOVÁNÍ A DALŠÍ ZDROJE

- Zvažte dary nebo veřejné granty.
- Požádejte zřizovatele školy nebo rodiče o podporu.
- Místní podniky vám mohou věnovat vybavení na zahradu, jako jsou rukavice, rostliny, půda nebo zahradnické náčiní.
- Zvažte uspořádání benefiční akce na školní zahradě, jako je prodej semen nebo rostlin; zahradní slavnosti, školní farmářský trh; prodej řemeslných nebo uměleckých výrobků žáků; nebo uspořádejte „Den darování náčiní“.

4. ZAJISTĚTE FINANCOVÁNÍ A ZDROJE

5. SEJTE A SÁZEJTE

- Zábava začíná! Tohle je obvykle nejrychlejší krok v celém procesu, ale ten, kterého se mohou zúčastnit děti všech věkových kategorií (i dospělí).
- Poradte se se zkušenými zahradníky, aby vám pomohli rozhodnout, kdy a co zasadit.
- Výsevní den je skvělým způsobem, jak zvýšit povědomí o vašem projektu, takže se na něj pokuste nalákat co nejvíce pomocníků.

6. ÚDRŽBA ZAHRADY

Práce na školní zahradě nekončí v den výsadby. Je důležité se o ni starat po celý rok.

Vypracujte plán nebo harmonogram pravidelné údržby.

Vytvořte plán na zalévání, plevelení, mulčování, hnojení, kompostování a další nezbytné činnosti.

Mnoho z těchto úkolů mohou provádět žáci jako součást výuky a pokud jsou zrovna prázdniny, můžete o pomoc požádat rodiče či prarodiče.

6. ÚDRŽBA ZAHRADY

7. UDRŽITELNOST ŠKOLNÍ ZAHRADY

- **Udržujte soustavnou podporu pro zahradu sdílením úspěchů.**
- **Zajistěte vzdělávání pro učitele, jak zahradu využívat.**
- **Hledejte co nejvíce možností, jak propojit zahradu s učebními osnovami tak, aby se zahrada stala nedílnou součástí školy a výuky.**
- **Využijte co nejvíce výtěžků s žáky v hodinách vaření a nebo ve školní kuchyni.**

7. UDRŽITELNOST ŠKOLNÍ ZAHRADY

8. PŘÍKLADU PLÁNU

- Následující obrázek ukazuje příklad toho, co lze na školním pozemku vytvořit.
- Tato zahrada byla navržena pro Waldorfskou školu v Brně.

ZAHRAHA SMYSLŮ

Přírodní zahrada jako učebna

LEGENDA

- 1 Hlavní vstup na zahradu WZS
- 2 Kamenné schody na skale
- 3 Pítko pro ptáky
- 4 Motýly domek
- 5 Medonosné trvalkové květiny na obnovené skále
- 6 Dřvočlna
- 7 Domeček pro ježky
- 8 Jezírko (pro pozorování)
- 9 Výtukový modul „Archimédův šroub“
- 10 Doplnění jezírka dešťovou vodou z okapové rýny, propustný chodník
- 11 Krmítko pro ptáky
- 12 Budka pro ptáky
- 13 Zvýšené záhony
- 14 Přístavní záhony
- 15 Volná písečná plocha pro hru dětí
- 16 Meditační a odpočinková loučka
- 17 Informační výuková tabule na téma: Jezírko, Kompostování, Voda na Zemi, Rostliny a hmyz
- 18 Informační tabule k celému analýze zahrady
- 19 Hliněná pec
- 20 Kamenná suchá zídka pro ježky
- 21 Růže a levandule
- 22 Bylinky, léčivé rostliny a trvalky
- 23 Pítko pro děti
- 24 Bylinková kamenná spirála
- 25 Živý plot jako větrolam a pohlcovač prachu
- 26 Loučka s květinou
- 27 Pařez (letokruh)
- 28 Výukový altán se zelenou střešou
- 29 Zahradni hliněný domek na nářadí
- 30 Pergola (súchova dřeva pro výuku řezby)
- 31 Kompostár (trikomorový)
- 32 Hmyzí domek
- 33 Vstup do budovy WZSaMS
- 34 Vstup na zahradu od pěší lávky

Skutečně
zdravá škola

9. A CO JE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ? UŽIJTE SI TO!

- Největší radost a pocit zadostiučinění přijde v čase sklizně, kdy si žáci mohou vychutnat vypěstované ovoce nebo zeleninu!

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Rozvoj programu Skutečně zdravá škola“, který je spolufinancován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

www.sfzp.cz

www.mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí